

Sint Eustatius, 18 september 2021.

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties, geachte Nationale Ombudsman,

Naar aanleiding van hetgeen over het handelen van staatssecretaris Knops in de publiciteit is gekomen (nadat er kennelijk pogingen zijn ondernomen om het daar weg te houden, dan wel het vooraf te masseren), kan het zijn dat iemand zich afvraagt: "*wat moeten ze daar in Sint Eustatius wel niet van denken?*".

Wel, ik pretendeer niet namens alle Statianen te spreken maar ik weet zeker dat ik met de mening die ik hier onder woorden breng, niet alleen sta. Natuurlijk zal het zo zijn dat de groep 'vazallen' van dhr. Knops zichzelf hierin niet zullen herkennen maar als ik zeg dat ik niet alleen sta, dan heb ik het over de 'echte' Statianen en niet over hen die zijn binnengekomen door toedoen van de staatssecretaris en ook niet over hen die vanuit een investeringsgedachte menen het eiland te moeten exploiteren in de zin dat vooral zij - de investeerders - er beter van worden ten koste van het eiland en haar bewoners. De grote investeerders zijn indertijd aangetrokken door invloedrijke mensen, al dan niet toevallig (bijna) allen lid van dezelfde politieke partij als de staatssecretaris en de voormalige regeringscommissaris.

Die partij heet CDA en kent een christelijke grondslag. Je zou denken dat die partij veel opheeft met de zwakkeren in de maatschappij, maar onder meer de Toeslagenaffaire, en recenter het vluchtelingen debacle met de terugtrekking uit Afghanistan, heeft veel duidelijk gemaakt. Het zit natuurlijk allemaal heel goed in elkaar: een wet die in februari 2018 erin resulteert dat de democratie op het eiland buiten werking wordt gesteld. Een heuse wet, die - toegegeven - op democratische wijze tot stand is gekomen maar waarbij de argumenten wellicht wat meer discussie en diepgang hadden moeten krijgen.

Maar nee, onze zonnekoning - staatssecretaris Knops - drijft zijn eigen zin door en aldus geschiedde. In de afgelopen jaren - ik heb het vaker opgemerkt, zonder dat er veel aandacht aan werd besteed - is vooral gewerkt aan infrastructuur en administraties en weinig (lees: niets) aan "democratie". Geen enkel overleg met de bevolking over vraagstukken als "*hoe zou Statia er over een jaar of vijf of tien uit moeten zien*" en "*hoe komen we daar*". Dit soort vragen, als ze al aan de orde waren, werden in Den Haag uitgezocht en voorzien van een oplossing, mede gebaseerd op bezoeken van Haagse slimmeriken aan het mooie eiland waarbij het aspect "*overleg met de bevolking*" zorgvuldig buiten de agenda bleef.

Eenzijdig volgde een set aan eisen waaraan moet zijn voldaan alvorens weer een kans te maken om terug te keren naar de democratie. Niets, maar dan ook werkelijk niets, gaat in termen van werkelijk overleg. Het is allemaal een dictaat vanuit Den Haag. Wellicht waren de initiële doelstellingen niet echt fout maar in de uitwerking bleek dat in plaats van een democratie, een dictatuur op poten werd gezet. En dat bij een bevolking die al heel lang niet gewend was om mee te praten en in plaats daarvan af te wachten op wat de 'Meester' beschikt.

Voor de goede orde, ik heb de wijsheid ook niet in pacht, dus als u mij vraagt hoe hier nu uit te komen heb ik geen panklaar recept. Wel weet ik dat een dergelijk recept een boel overleg, wederzijds respect en een positie van gelijkwaardigheid moet bevatten. Het huidige voorbeeld uit het verre Nederland

belooft op de korte termijn niet veel goeds. De staatssecretaris die over ons goede bestuur gaat, heeft in eigen omgeving - zo lezen wij in de pers - een voordeeltje willen halen uit een grondaankoop.

Als hier op Statia een werknemer zonder toestemming de auto van de baas gebruikt bij klusjes voor zichzelf dan leidt dat waarschijnlijk tot ontslag, of in elk geval tot een reprimande. Als je boven de wet staat, zo leert ons dit voorbeeld, gelden er - kennelijk - andere normen. Als de privé-zaken van de staatssecretaris werkelijk niets te verbergen zouden hebben, dan hoeft er toch ook niet juridisch en communicatief knip- en plakwerk te worden verricht door MinBZK-ambtenaren en bijstand te hoeven gevraagd aan de Landsadvocaat?

En mocht dat al wel het geval zijn, dan natuurlijk gewoon op eigen kosten, zoals bij alle andere Nederlanders.

Mag ik u, zowel de Commissie Koninkrijksrelaties als de Nationale Ombudsman, verzoeken om alles in het werk te stellen (mogelijk met inschakeling van de Raad van State) om de democratie op het eiland Sint Eustatius spoedig te laten terugkeren. Tot op heden zijn we alleen maar verder afgeraakt van de situatie waarin met wederzijds respect en op basis van gelijkwaardigheid het brede maatschappelijk overleg wordt aangegaan (tussen de Europese Nederlander en de Statiaanse bevolking, over alle kwesties ter zake van het algemeen belang). Er valt nog heel veel te leren aan beide zijden van de Atlantische Oceaan.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,

Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.

Nawoord: Ter illustratie van wat hier zoal gebeurt, het volgende (ik beoog hier overigens niet een uitputtend overzicht te geven). We hebben hier de intereilandelijke luchtverbindingen die door *doelbewust* Nederlands handelen (met uitsluitend oog voor Winair en haar aandeelhouders) gebrekkig, onbetrouwbaar en schandelijk duur zijn. We zien de "ontwikkeling" van Golden Rock Resort door investeerder Barnhoorn waarbij een soort Saint Barths wordt gerealiseerd ten behoeve van de zeer rijken ten koste van natuur en mensen. Het niet tijdig beschikbaar zijn van vergunningen is iets dat met de macht van het geld gemakkelijk door de vingers wordt gezien en natuurlijk zijn werknemers in dat project zonder uitzondering vrijgesteld van strenge pandemie-gerelateerde verplichtingen (met de status 'essential worker').

Dat Statianen als tweederangs Nederlanders door het leven gaan (geen BSN, geen met Europees Nederland vergelijkbare bancaire voorzieningen zoals een hypotheek tegen concurrerende rente, doorlooptijd van postvoorziening van weken zo niet maanden, ondermaatse sociale voorzieningen waaronder het gebrek aan een werkloosheidsuitkering, etc.) is iets waar de gemiddelde bestuurder zich doorgaans niet druk om maakt of voor vecht. Het gaat de bestuurder zelf goed, en dat is zo'n beetje de maat der dingen. Voor de goede orde: de zon schijnt vaak en de mensen zijn vriendelijk. Het gevoel dat ze ondermaats worden behandeld is niet nieuw en men lijkt zich - na eeuwen - zich erbij te hebben neergelegd. *Is het niet zo dat een goede en zorgzame overheid zich juist druk maakt om de zwakkeren in de samenleving?*